DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)
24. oktober 1996 *

I sag C-86/94,

angående en anmodning, som College van Beroep voor het Bedrijfsleven (Nederlandene) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

H. J. A. M. van Iersel (kurator i Pluimvee-en wildverwekende industrie De Venhorst BV's konkursbo)

mod

Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets beslutning 88/408/EØF af 15. juni 1988 om størrelserne for den afgift, der i henhold til direktiv 85/73/EØF skal opkræves for sundhedsmæssige undersøgelser og kontrol af fersk kød (EFT L 194, s. 24),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J. L. Murray (refererende dommer), og dommerne C. N. Kakouris og P. J. G. Kapteyn,

* Processprog: nederlandsk.

generaladvokat: F. G. Jacobs
justitssekretær: R. Grass,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— H. J. A. M. van Iersel, kurator i Pluimvee-en wildverwerkende industrie De Venhorst BV's konkursbo, ved advokat P. A. Wackie Eysten, Haag

— den nederlandske regering ved juridisch adviseur A. Bos, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent T. van Rijn, som befuldmægtiget,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 30. november 1995,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 24. december 1993, indgået til Domstolen den 9. marts 1994, har College van Beroep voor het Bedrijfsleven i medfør af EF-traktatens artikel 177 stillet et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets beslutning

88/408/EØF af 15. juni 1988 om størrelserne for den afgift, der i henhold til direktiv 85/73/EØF skal opkræves for sundhedsmæssig undersøgelse og kontrol af fersk kød (EFT L 194, s. 24).

2 Dette spørgsmål er blevet rejst under en tvist mellem selskabet Pluimvee-en wildverwerkende industrie De Venhorst (herefter »De Venhorst«) og Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (den nederlandske statssekretær for landbrug, naturforvaltning og fiskeri) vedrørende betaling af det gebyr, der opkræves for undersøgelse af et opskæringslokale. Efter De Venhorst's konkurs er H. J. A. M. van Iersel, der er udpeget som kurator i henhold til de relevante nederlandske bestemmelser, indtrådt i sagen.

3 Ved Rådets direktiv 71/118/EØF af 15. februar 1971 om sundhedsmæssige problemer i forbindelse med handel med fersk fjerkrækød (EFT 1971 I, s. 97), som siden er ændret flere gange, foretages der en tilnærmelse af medlemsstaternes bestemmelser vedrørende sundhedsforskrifter på området for fjerkrækød i slagterier og under deres transport. Direktivets artikel 3, stk. 1, bestemmer, at hver enkelt afsendermedlemsstat skal indføre en ordning for sundhedsmæssige undersøgelser og kontrol, som udføres af dyrlæger. Disse undersøgelser og denne kontrol vedrører virksomheder, hvori der behandles kød, den udførte behandling samt selve kødets tilstand.

4 Artikel 3, stk. 1, punkt B, i direktiv 71/118, som affattet i Rådets direktiv 75/431/EØF af 10. juli 1975 (EFT L 192, s. 6), bestemmer følgende:

»B. Dele af dyrekroppe eller udbenet kød skal

a) være opskåret i en opskæringsvirksomhed, der er godkendt og kontrolleret i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1

b) være opskåret og fremstillet under overholdelse af forskrifterne i bilag I, kapitel VIII, og hidrøre

— fra fersk kød af dyr, som er slagtet i en medlemsstat og opfylder bestemmelserne i dette direktiv

— fra fersk kød, der kommer fra en anden medlemsstat og opfylder bestemmelserne i dette direktiv

— fra fersk kød indført fra tredjelande i overensstemmelse med fællesskabsbestemmelserne for indførsel af fersk fjerkrækød fra tredjelande

c) være oplagret under forhold, der opfylder bestemmelserne i bilag I, kapitel XII

d) have været underkastet en embedsdyrlæges kontrol i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag I, kapitel IX

e) opfylde betingelserne i punkt A, litra c), e), g), og h).«

5 Kapitel VIII i bilag I med overskriften »Bestemmelser vedrørende kød til opskæring«, som der henvises til i artikel 3, stk. 1, punkt B, litra b), i direktiv 71/118, som affattet i direktiv 75/431, fastsætter forskrifterne vedrørende kød bestemt til opskæring. Kapitel XII i bilag I med overskriften »Oplagring«, som der henvises til i artikel 3, stk. 1, punkt B, litra c), i direktiv 71/118, som affattet i direktiv 75/431, præciserer den temperatur, som fersk fjerkrækød skal holdes på efter nedkøling.

6 Kapitel IX i bilag I med overskriften »Sundhedsmæssig kontrol af opskåret kød«, som der henvises til i artikel 3, stk. 1, punkt B, litra d), i direktiv 71/118, som affattet i direktiv 75/431, bestemmer følgende:

»41. Opskæringsvirksomhederne er undergivet en embedsdyrlæges kontrol.

42. Embedsdyrlægens kontrol omfatter følgende:

a) Kontrol af listen over indbragt fersk kød og udgået opskåret kød.

b) Sundhedsmæssig undersøgelse af det ferske kød, der forefindes i udskæringslokalet.

c) Kontrol af lokalernes, installationernes og arbejdsredskabernes renhed og af personalets hygiejne.

d) Foretagelse af enhver prøveudtagning, der er nødvendig for de laboratorieundersøgelser, der skal påvise tilstedeværelsen af f.eks. sygdomskim, tilsætninger eller andre ikke tilladte kemiske stoffer. Resultatet af disse undersøgelser registreres.

e) Enhver anden kontrol, han finder hensigtsmæssig for overholdelsen af direktivets bestemmelser.«

7 Indtil udstedelsen af Rådets direktiv 85/73/EØF af 29. januar 1985 om finansiering af sundhedsmæssig undersøgelse og kontrol af fersk kød og fjerkrækød (EFT L 32,

s. 14) regulerede hver enkelt medlemsstat selv spørgsmålet om finansiering af de i direktiv 71/118 fastsatte undersøgelser og kontrolforanstaltninger. Da Rådet fandt, at denne situation kunne påvirke konkurrenceforholdet inden for Fællesskabet, fastsatte det ved direktiv 85/73 harmoniserede regler for finansiering af denne undersøgelse og kontrol. Dette direktivs artikel 1, stk. 1, første led, bestemmer følgende:

»Medlemsstaterne drager omsorg for, at der fra den 1. januar 1986

— ved slagtning af de i stk. 2 omhandlede dyr opkræves en afgift til dækning af udgifterne til sundhedsmæssig undersøgelse og kontrol.«

8 Artikel 2, stk. 1, i direktiv 85/73, bestemmer, at Rådet vedtager de faste størrelser for afgifterne samt principperne og de nærmere bestemmelser for gennemførelsen af dette direktiv og undtagelsesbestemmelser.

9 Rådet har dernæst vedtaget beslutning 88/408.

10 Det gebyr, der fastsættes ved beslutning 88/408, dækker al sundhedsmæssig undersøgelse og kontrol. Denne beslutning bestemmer, at medlemsstaterne opkræver et beløb for al undersøgelse i forbindelse med slagtning af fjerkræ (artikel 2, stk. 3), for administrationsudgifter og undersøgelse for restkoncentrationer (artikel 2, stk. 4) og for kontrol og undersøgelse i forbindelse med opskæring (artikel 3). Artikel 4 i beslutning 88/408 bestemmer, at medlemsstaterne opkræver et beløb, som svarer til de faktiske omkostninger i forbindelse med kontrol og undersøgelse ved en ind- og udlagring af kødet.

11 Artikel 5, stk. 1, i beslutning 88/408 bestemmer, at det i artikel 2 omhandlede beløb træder i stedet for enhver anden sundhedsskat eller -afgift, som medlemsstaternes nationale, regionale eller kommunale myndigheder opkræver for den sundhedsmæssige undersøgelse og kontrol af fersk kød, som omhandlet i artikel 1, og for udstedelse af certifikat.

12 Artikel 6, stk. 1, i beslutning 88/408 bestemmer, at afgiften påhviler den fysiske eller juridiske person, for hvem slagtningen, opskæringen eller oplagringen udføres.

13 Artikel 3 i beslutning 88/408 lyder således:

»1. Den del af afgiften, der dækker kontrol og undersøgelse i forbindelse med den opskæring, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, punkt B, i direktiv 64/433/EØF og i artikel 3, stk. 1, punkt B, underlitra b), i direktiv 71/118/EØF, fastsættes til et fast beløb på 3 ECU/ton med ben for kød, som skal udbenes, og som er bestemt til opskæring.

2. Det i stk. 1 anførte beløb lægges til de i artikel 2, stk. 1, omhandlede beløb.

3. Bestemmelserne i artikel 2, stk. 2 og 5, finder tilsvarende anvendelse.

4. Hvis opskæringen udføres i den virksomhed, hvorfra kødet stammer, foretages en nedsættelse på op til 50% af de i stk. 1 fastsatte beløb.«

14 Direktiv 71/118 er på ny blevet ændret ved Rådets direktiv 92/116/EØF af 17. december 1992 (EFT 1993 L 62, s. 1). Direktiv 92/116 skulle have været gennemført af Kongeriget Nederlandene den 1. januar 1994, således at det ikke finder anvendelse på tvisten i hovedsagen.

15 Den nederlandske bekendtgørelse af 1985 om sundhedsmæssig kontrol og handel med fersk fjerkrækød (herefter »den nationale bekendtgørelse«), som er udstedt den 20. juni 1985 af den nederlandske statssekretær for landbrug, naturforvaltning og fiskeri i henhold til artikel 13, stk. 1 og 2, artikel 19, stk. 1, og artikel 26 i den nederlandske lov om landbrug, og som er ændret ved bekendtgørelse af 13. december 1990 udstedt til gennemførelse af beslutning 88/408, bestemmer bl. a. :

»Artikel 22a

1. For kontrol inden for åbningstiden i en i henhold til artikel 16 godkendt opskæringsvirksomhed skal opskæringsvirksomheden betale en afgift på 6,97 HFL pr. ton kød med ben, som skal udbenes, og som er bestemt til opskæring.

2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 skal opskæringsvirksomheden betale en afgift på 3,5 HFL pr. ton kød med ben, som skal udbenes, såfremt opskæringen foretages i den virksomhed, hvor kødet er erhvervet.«

16 De Venhorst drev indtil sin konkurs et fjerkræslagteri og drev handel med fjerkræ.

17 Slagteriet anvendte en produktionsproces, som begyndte med slagtningen af levende fjerkræ og sluttede med oplagring af de plukkede og rensede kyllinger, som var blevet sorteret efter vægt og indpakket i plastik. Ca. 95% af de kyllinger,

der blev slagtet i sagsøgerens slagteri, blev ikke opskåret og udbenet, men blev oplagret i form af hele kyllinger. De Venhorst opskar og udbenede kun de kyllinger, der vejede under en vis vægt, og som var af ringere kvalitet. Alle behandlinger i forbindelse med slagtning, plukning, rensning, sortering, vejning, opskæring, emballering og lagring af kyllingerne blev foretaget i samme lokale.

18 Ved fire afgørelser af 10. april 1991, af 8. juli 1991, af 24. januar 1992 og af 18. februar 1992 truffet i henhold til den nationale bekendtgørelse, afkrævede distriktsdirektøren for Rijkdienst voor de keuring van Vee en Vlees (det nederlandske nationale kontor for sanitærkontrol med kvæg og kød (herefter »RVV«)) sagsøgeren betaling af gebyrer i forbindelse med sundhedsmæssig kontrol af de led i produktionsprocessen, der svarer til slagtning, opskæring samt oplagring. Tvisten for den forelæggende ret angår udelukkende de gebyrer, der er opkrævet i forbindelse med det led i produktionsprocessen, der fandt sted i et opskæringslokale.

19 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at RVV har beregnet den del af gebyret, der vedrører kontrol af opskæringen, på basis af vægten af samtlige de kyllinger, som befandt sig i det lokale, hvor opskæringen fandt sted.

20 De Venhorst fandt, at dette beregningsgrundlag var urimeligt, da kun 5% af de kyllinger, der befandt sig i dette lokale, var opskåret og udbenet. Derfor påklagede selskabet RVV's afgørelser til den nederlandske statssekretær for landbrug, naturforvaltning og fiskeri, som stadfæstede dem.

21 Sagsøgeren i hovedsagen, som mente, at udtrykket »kød, som skal udbenes, og som er bestemt til opskæring«, i artikel 22a, stk. 1, i den nationale bekendtgørelse og i artikel 3 i beslutning 88/408 indebærer, at der kun skal betales gebyr for kød

med ben, som faktisk opskæres i opskæringslokalet, indbragte denne afgørelse for College van Beroep voor het Bedrijfsleven.

22 Den forelæggende ret, som fandt, at tvisten rejser et spørgsmål om fortolkningen af artikel 3, stk. 1, i beslutning 88/408, har besluttet at udsætte sagen og stille Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 3, stk. 1, i Rådets beslutning 88/408/EØF af 15. juni 1988 fortolkes således, at den dér nævnte del af afgiften udelukkende skal betales for kød, som i det produktionsled, der ligger mellem slagtningen af dyret og oplagringen af kødet, faktisk udbenes eller udskæres, eller skal bestemmelsen fortolkes således, at afgiften skal betales for alt det kød, som modtages i opskæringsvirksomheden, uanset om det der underkastes nogen forarbejdning i form af udbening og opskæring?

Såfremt bestemmelsen skal fortolkes på anden måde, hvad er da den konkrete fortolkning?«

23 Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret i det væsentlige at få oplyst, om den del af afgiften, der nævnes i artikel 3, stk. 1, i beslutning 88/408, og som opkræves for kontrol og undersøgelse i tilknytning til opskæring, skal beregnes på grundlag af de mængder fjerkrækød, der faktisk udbenes og opskæres i det produktionsled, der ligger mellem slagtningen af dyret og oplagringen af kødet, eller på grundlag af alt det kød, der befinder sig det lokale, hvor opskæringen finder sted.

24 Det bemærkes, at beslutning 88/408 alene angår størrelsen af den afgift, der skal opkræves for den undersøgelse og kontrol, der nævnes i direktiv 71/118, som affattet i direktiv 75/431, og det grundlag, afgifterne skal beregnes efter. Beslutningen har reelt ingen indflydelse på de undersøgelses- og kontrolforpligtelser, der er nævnt i dette direktiv.

25 Artikel 3, stk. 1, i beslutning 88/408 definerer den del af afgiften, der dækker kontrol og undersøgelse i forbindelse med den opskæring, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, punkt B, litra b), i direktiv 71/118, som affattet i direktiv 75/431. Denne afgift fastsættes til et fast beløb på 3 ECU/ton med ben for kød, som skal udbenes, og som er bestemt til opskæring. Artikel 3, stk. 1, punkt B, litra b), i direktiv 71/118, som affattet i direktiv 75/431, præciserer, at når der er tale om dele af dyrekroppe eller udbenet kød, skal disse være opskåret og fremstillet under overholdelse af forskrifterne i bilag I, kapitel VIII. Kapitel VIII i bilag I fastsætter bestemmelser vedrørende kød til opskæring. Heri angives det bl. a. , på hvilke steder fersk kød bestemt til opskæring skal placeres, og det bestemmes, at så snart opskæringen og den fastsatte indpakning er foretaget, skal kødet transporteres til et kølerum.

26 Det er artikel 3, stk. 1, punkt B, litra b), i direktiv 71/118, som affattet i direktiv 75/431, samt kapitel IX i bilag I dertil, som bestemmelsen henviser til, der reelt præciserer, hvilken kontrol der skal foretages i opskæringslokalet. Artikel 3, stk. 1, punkt B, litra d), bestemmer, at dele af dyrekroppe eller udbenet kød skal have været underkastet en embedsdyrlæges kontrol i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag I, kapitel IX.

27 Kapitel IX i bilag I til direktiv 71/118, som affattet i direktiv 75/431, der indeholder bestemmelser om kontrol og undersøgelse i forbindelse med opskæring, har overskriften »Sundhedsmæssig kontrol af opskåret kød«. Dette kapitel bestemmer, at embedsdyrlægen skal kontrollere listen over indbragt fersk kød og udgået opskåret kød samt undersøge det ferske kød, der forefindes i opskæringslokalet. Det bestemmer ligeledes, at der skal ske kontrol af renheden, foretages enhver

prøveudtagning, der er nødvendig for at udføre de nødvendige laboratorieundersøgelser, og enhver anden kontrol, som embedsdyrlægen finder hensigtsmæssig for overholdelsen af direktivets bestemmelser.

28 Bestemmelserne om størrelsen af den afgift, der skal opkræves for den undersøgelse og kontrol, som fastsættes i kapitel IX i bilag I indeholdes i artikel 3, stk. 1, i beslutning 88/408. Dette er den eneste bestemmelse, som fastsætter størrelserne af den afgift, der skal opkræves for undersøgelse og kontrol i forbindelse med opskæring. Anvendelse af denne artikel er udtrykkelig begrænset til kød, som skal udbenes, og som er bestemt til opskæring. Følgelig må den afgift, der skal opkræves for den undersøgelse og kontrol, der er fastsat i kapitel IX i bilag I til direktiv 71/118, som affattet i direktiv 75/431, også være begrænset til undersøgelse og kontrol i forbindelse med de mængder fjerkrækød, der faktisk udbenes og opskæres.

29 Det er ikke kødets tilstedeværelse i opskæringslokalet, som udløser afgiften. Hver del af den ved beslutning 88/408 fastsatte afgift beregnes på grundlag af kødets vægt. Det bestemmes i artikel 3, stk. 1, i beslutning 88/408, at den afgift, der dækker kontrol og undersøgelse i forbindelse med opskæring, beregnes på grundlag af vægten med ben for kød, som skal udbenes, og som er bestemt til opskæring. Følgelig kan denne afgift kun opkræves for kød med ben, som faktisk opskæres i opskæringslokalet.

30 Den nederlandske regering er imidlertid af den opfattelse, at ordningens formål må være at overvælte alle udgifter i forbindelse med sundhedsmæssig undersøgelse og kontrol, der vedrører opskæring, på den person, som udgifterne afholdes for. Den mener, at hvis man ikke antog, at afgiften kan opkræves for alt det kød, der befinder sig i opskæringslokalet, uanset om det udbenes eller opskæres, ville dette indebære, at når kød, der ankommer til opskæringslokalet, ikke opskæres eller udbenes

dér, vil omkostningerne til kontrol og undersøgelse i det produktionsled, der ligger mellem slagtningen og oplagringen, ikke blive overvæltet ved hjælp af afgiften, men vil påhvile medlemsstaterne.

31 Dette argument må forkastes.

32 Som allerede anført fastsætter beslutning 88/408 størrelserne for den afgift, der skal opkræves for undersøgelse og kontrol i forbindelse med opskæring. Denne beslutnings artikel 2, stk. 2, fastsætter kun visse tilfælde, hvori medlemsstaterne kan fravige disse niveauer. I betragtning af denne bestemmelse kan der ikke være tale om, at en medlemsstat, som finder, at de faste niveauer, der er fastsat i beslutningen, ikke er tilstrækkelige til at dække udgifterne ved undersøgelse og kontrol, kan fortolke artikel 3, stk. 1, i beslutning 88/408 således, som den nederlandske regering har gjort det, da denne fortolkning på nuværende tidspunkt er uforenelig med bestemmelsens formål.

33 På baggrund af det anførte må der svares, at artikel 3, stk. 1, i beslutning 88/408 skal fortolkes således, at den del af afgiften, der omhandles i denne bestemmelse, kun kan opkræves for kød, som faktisk udbenes eller opskæres i det produktionsled, der ligger mellem slagtningen af dyret og oplagringen af kødet.

Sagens omkostninger

34 De udgifter, der er afholdt af den nederlandske regering og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af College van Beroep voor het Bedrijfsleven ved kendelse af 24. december 1993, for ret:

Artikel 3, stk. 1, i Rådets beslutning 88/408/EØF af 15. juni 1988 om størrelserne for den afgift, der i henhold til direktiv 85/73/EØF skal opkræves for sundhedsmæssig undersøgelse og kontrol af fersk kød, skal fortolkes således, at den i denne bestemmelse omhandlede del af afgiften kun kan opkræves for kød, der faktisk udbenes eller opskæres i det produktionsled, der ligger mellem slagtningen af dyret og oplagringen af kødet.

Murray Kakouris Kapteyn

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 24. oktober 1996.

R. Grass J. L. Murray

Justitssekretær Formand for Fjerde Afdeling